

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет історії політології та міжнародних відносин
Кафедра політології та державного управління**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОХОДЖЕННЯ
ІНФОРМАЦІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ**

для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 052 Політологія
освітньо-професійна програма «Політологія»
денної форми навчання

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет історії політології та міжнародних відносин
Кафедра політології та державного управління

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПРОХОДЖЕННЯ
ІНФОРМАЦІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ**

для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 052 Політологія
освітньо-професійна програма «Політологія»
денної форми навчання

Чернівці – 2023

УДК 378.147.091.33-027.22:001.814](072)

M545

Затверджено на засіданні кафедри політології та державного управління
(протокол № 9 від 29 березня 2023 р.)
та Методичної ради факультету історії, політології та міжнародних відносин
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 8 від 27 квітня 2023 р.).

Рецензенти:

Карпо В. Л. – кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та суспільних комунікацій Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Костенко А. М. – доктор політичних наук, професор кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету.

Ротар Н. Ю. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Методичні рекомендації до проходження інформаційно-дослідницької
M545 практики для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 052 Політологія (ОПП «Політологія») / Уклад.: Равлик І.О., Цікул І.В.
Чернівці: 2023. 28 с.

Методичні рекомендації розроблено на основі типового навчального плану та програми Інформаційно-дослідницької практики для здобувачів освіти спеціальності 052 Політологія Факультету історії, політології та міжнародних відносин Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

В рекомендаціях містяться вказівки щодо організації та проходження практики, визначено вимоги до різних видів практичних робіт, надано зразки необхідних звітних документів і поради щодо їх оформлення.

УДК 378.147.091.33-027.22:001.814](072)

© І.О. Равлик, 2023

© І.В. Цікул, 2023

ЗМІСТ

Вступ	4
Загальні положення	5
Організація та керівництво проходження практики	8
Змістова структура модулів діяльності здобувачів вищої освіти у процесі практики	13
Вимоги до оформлення звітної документації	14
Критерії та норми оцінювання результатів практики	15
Додатки	17

ВСТУП

Інформаційно-дослідницька практика є важливою ланкою практичної підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Під час проходження інформаційно-дослідницької практики здобувачі освіти поглиблюють та закріплюють практичні знання у галузі збору та аналізу інформації, дослідження складних спеціалізованих задач у політичній сфері, навички опрацювання наукових та інформаційних джерел, роботи з документами, науковою літературою, аналітичними матеріалами, фаховими ресурсами мережі Інтернет.

Невід'ємною частиною інформаційно-дослідницької практики є ознайомлення здобувачів освіти зі специфікою майбутнього фаху. Практика проводиться задля підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до майбутньої роботи на посаді аналітика, викладача суспільно-політичних дисциплін.

Зміст програми проведення інформаційно-дослідницької практики відповідає законам України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Положенню про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженому наказом Міністерства освіти та науки України, Стандарту вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія», Положенню про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 31.08.2020 року, а також іншим нормативним документам щодо практики студентів, освітньо-професійній програмі та навчальному плану спеціальності 052 політологія.

На період оголошення в Україні загальнонаціональних або локальних обмежувальних заходів, зумовлених правовим режимом надзвичайного або воєнного стану, епідеміологічною ситуацією, інформаційно-дослідницька практика проводиться дистанційно, або у змішаному форматі в терміни, визначені навчальними планами та з урахуванням особливостей такої роботи. Адаптована до дистанційного навчання програма практики може бути виконана в повному обсязі з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій і технічних засобів відеозв'язку.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета практики: формування у здобувачів вищої освіти здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки (ІК); ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями аналізу інформаційних ресурсів, а також основними веб-сайтами, що містять важливу для фахівців-політологів інформацію; формування у здобувачів вищої освіти практичних навичок роботи з документами, науковою літературою, аналітичними матеріалами, фаховими ресурсами мережі Інтернет.

Завдання практики:

1. Провести аналіз фахового Інтернет-ресурсу із запропонованого переліку за відповідною схемою:

- який установі (особі) належить сайт і яке його основне функціональне призначення;

- структура та основні розділи сайту;

- яку інформацію можна знайти на веб-сайті та наскільки повно вона повно на ньому представлена;

- наскільки зручно шукати і переглядати інформацію на сайті;

- рекомендації щодо вдосконалення роботи аналізованого веб-сайту.

2. Підготувати індивідуальне письмове завдання (до 15 сторінок) на задану керівниками тематику з його оформленням у відповідності до існуючих вимог. Основні критерії оцінювання ІНДЗ:

- правильне оформлення титульної сторінки;

- наявність/відсутність та оформлення змісту;

- наявність/відсутність короткого вступу та висновків;

- форматування тексту згідно існуючих вимог;

- наявність посилань на джерела;

- оформлення посилань і списку використаних джерел згідно існуючих вимог.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі проходження практики:

Загальні:

ЗК01 – знання предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК02 – здатність спілкуватися державною та іноземною мовами.

ЗК03 – здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК04 – здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК05 – здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК06 – здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні):

СК01 – здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК02 – здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК03 – здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

СК04 – здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

СК05 – здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

СК06 – здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях; професійно виконувати політико-організаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції на національному та міжнародному ринках праці.

СК07 – здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

СК08 – здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК09 – здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

Програмні результати практики:

РН10 – вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.

PH12 – вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.

PH13 – вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівнях.

Інформаційний обсяг практики:

Згідно навчального плану підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти інформаційно-дослідницька практика проводиться в 2 семестрі (2 тижні).

Контингент практикантів – студенти I курсу.

Загальний обсяг практики відповідає кількості годин інформаційно-дослідницької практики, відведених навчальним планом для підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань № 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 052 Політологія, реальному бюджету часу студента, відведеного для виконання завдань практики.

На інформаційно-дослідницьку практику відводиться 90 годин (3 кредити ECTS) у 2 семестрі. Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Організація проходження практики

Загальна організація практики та контроль за її проведенням в університеті здійснюється першим проректором. Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на завідувача практики університету, завідувача кафедри та керівника інформаційно-дослідницькою практикою на кафедрі політології та державного управління.

Розподіл здобувачів освіти та призначення її керівників інформаційно-дослідницької практики здійснюється кафедрою політології та державного управління і оформлюється наказом ректора університету пізніше, ніж за один місяць до початку практики. Керівництво інформаційно-дослідницькою практикою здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти здійснюють досвідчені викладачі кафедри політології та державного управління. На початку практики здобувачі освіти проходять інструктаж з техніки безпеки в умовах дії правового режиму воєнного стану. В період проходження практики здобувачі освіти працюють відповідно до встановленого розпорядку.

Права і обов'язки:

Завідувач кафедри, за якою закріплено проведення інформаційно-дослідницької практики:

- забезпечує розробку робочої програми практики, контролює її виконання;
- при складанні навантаження кафедри планує керівництво групами практикантів викладачами з досвідом роботи;
- призначає відповідальну особу за організацію та проведення практик на кафедрі.

Для безпосереднього керівництва практикою здобувачів вищої освіти завідувач кафедри призначає керівника інформаційно-дослідницької практики від кафедри відповідно до його навчального навантаження.

В обов'язки керівника групи практикантів інформаційно-дослідницької практики входить:

- до початку практики підготувати кожному практиканту орієнтовну індивідуальну програму;
- під час проведення практики постійно контролювати забезпечення належних умов праці практикантів та дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки в умовах дії правового режиму воєнного стану та виробничої санітарії, відповідно до законодавства;

- контролювати виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку та ведення студентами щоденника практики;
- надавати практикантам методичну допомогу у вирішенні завдань, визначених програмою практики;
- після закінчення практики надати студенту-практиканту характеристику за підписом керівника практики;
- своєчасно подавати керівнику інформаційно-дослідницької практики кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями й пропозиціями щодо її поліпшення.

Обов'язки керівника інформаційно-дослідницькою практикою на кафедрі політології та державного управління:

- забезпечити організацію та методичне забезпечення проведення інформаційно-дослідницької практики;
- забезпечити необхідні умови для виконання студентом програми практики та, за необхідності, внесення коректив щодо підвищення ефективності проведення практики;
- провести інструктивну (у перший день практики) нараду зі студентами-практикантами та керівниками груп практики;
- забезпечити облік виходів на практику студента-практиканта. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти керівництво кафедри;
- своєчасно попереджувати нещасні випадки, порушення, які можуть трапитися зі студентом під час проходження практики, а в їх випадку, розслідувати комісією разом із завідувачем кафедри.

Здобувачі вищої освіти університету при проходженні інформаційно-дослідницької практики зобов'язані:

- на початку практики одержати від керівника практики від кафедри консультації щодо оформлення звітної документації;
- своєчасно у повному обсязі виконати індивідуальну програму практики;
- вивчити і дотримуватися правил внутрішнього розпорядку правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії, поведінки в надзвичайних умовах, в умовах дії правового режиму воєнного стану;
- своєчасно подати керівнику групи практики звітну документацію згідно вимог програми практики, й захистити звіт про проходження практики.

Організація проходження практики:

Проходження практики розподіляється на III основних етапи:

- 1) ознайомчо-настановчий (перший тиждень);
- 2) основний (другий тиждень);
- 3) підсумково-аналітичний (перші дні після проходження практики).

I етап практики

На першому етапі передбачається проведення установчої наради керівників інформаційно-дослідницької практики (викладачів кафедри політології та державного управління) зі студентами-практикантами, інструктаж щодо основних вимог проходження практики, правил поведінки, техніки безпеки на об'єктах практики та їх особливостей в умовах дії правового режиму воєнного стану. До відома здобувачів освіти доводиться склад робочих груп, їх керівники. Особливо звертається увага на якість виконання певних завдань та підготовки звітної документації за результатами проходження практики. Важливим процедурним питанням організації практики є складання графіку її проходження. Структура графіку проходження інформаційно-дослідницької практики визначається таким чином, щоб студент-практикант зміг набути компетентностей, відповідно до визначених програмних результатів навчання.

Також на першому етапі практики керівники організовують для студентів екскурсії до Наукової бібліотеки Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, Чернівецької обласної універсальної наукової бібліотеки імені М.Івасюка та Державного архіву Чернівецької області, під час яких знайомлять їх з особливостями роботи з документами та науковою літературою у кожній із цих установ (з урахуванням безпекових умов під час дії правового режиму воєнного стану). Окрім того, на цьому етапі керівники знайомлять практикантів з найважливішими Інтернет-ресурсами, що містять важливу для фахівців-політологів інформацію, у тому числі з найбільшими електронними бібліотеками; доводять до них основні принципи та засоби роботи з електронними документами.

На цьому ж етапі, керівники знайомлять студентів з основними вимогами до оформлення індивідуальних письмових робіт під час навчання в університеті, а також розподіляють завдання для самостійної роботи студентів.

II етап практики

Безпосередня робота студентів на об'єктах

На цьому етапі практиканти самостійно виконують індивідуальні завдання, отримані на попередньому етапі практики. Такими завданнями є:

1. Аналіз фахового Інтернет-ресурсу із запропонованого переліку за такою схемою:

- якій установі (особі) належить сайт і яке його основне функціональне призначення;
 - структура та основні розділи сайту;
 - яку інформацію можна знайти на веб-сайті і наскільки повно вона повно на ньому представлена;
 - наскільки зручно шукати і переглядати інформацію на сайті;
 - рекомендації щодо вдосконалення роботи аналізованого веб-сайту.
2. Підготовка індивідуального письмового завдання (до 15 сторінок) на задану керівниками тематику з його оформленням у відповідності до існуючих вимог. Оцінюватись буде насамперед оформлення, а не зміст роботи. Основні критерії оцінювання ІНДЗ:
- правильне оформлення титульної сторінки;
 - наявність/відсутність та оформлення змісту;
 - наявність/відсутність короткого вступу та висновків;
 - форматування тексту згідно існуючих вимог;
 - наявність посилань на джерела;
 - оформлення посилань і списку використаних джерел згідно існуючих вимог.

**Перелік Інтернет-ресурсів,
які пропонуються для аналізу практикантами:**

№	Назва	Адреса
1.	Верховна Рада України	http://rada.gov.ua
2.	Президент України	http://www.president.gov.ua
3.	Урядовий портал	http://www.kmu.gov.ua
4.	Міністерство юстиції України	http://www.minjust.gov.ua
5.	Центральна виборча комісія	www.cvk.gov.ua
6.	Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського	http://nbuv.gov.ua
7.	Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України	http://www.ipiend.gov.ua
8.	Інститут держави і права ім. В.М. Корецького	http://www.idpnan.in.ua
9.	Інститут соціології НАН України	http://www.i-soc.kiev.ua
10.	Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України	http://ispp.org.ua

11.	Національний інститут стратегічних досліджень	http://www.niss.gov.ua
12.	Український центр політичного менеджменту	http://www.politik.org.ua
13.	Український незалежний центр політичних досліджень	http://www.ucipr.kiev.ua
14.	Український центр економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова	http://www.razumkov.org.ua
15.	Київський міжнародний інститут соціології (КМІС)	www.kiis.com.ua
16.	Фонд «Демократичні ініціативи»	http://dif.org.ua
17.	Інститут політики	http://www.polityka.in.ua
18.	Лабораторія законодавчих ініціатив	http://parlament.org.ua
19.	Інститут виборчого права	http://www.eli.org.ua
20.	Інститут економічних досліджень та політичних консультацій	http://www.ier.com.ua
21.	Київський інститут проблем управління ім. Горшеніна	http://institute.gorshenin.ua
22.	ВГО «Комітет виборців України»	http://www.cvu.org.ua
23.	Фундація “Відкрите суспільство”	http://www.deputat.org.ua
24.	Центр політичної освіти	http://www.cpe.org.ua
25.	Центр прикладних політичних досліджень “Пента”	http://penta.org.ua
26.	Центр політико-правових реформ	http://www.pravo.org.ua

III етап практики

Підбиття підсумків практики

Упродовж перших днів після проходження практики студенти здають керівникам звітну документацію та проводиться захист практики. Під час захисту кожен практикант протягом 5-7 хвилин звітує про результати своєї роботи, а керівники висловлюють свою оцінку індивідуально по кожному студенту. Наприкінці захисту відбувається загальна дискусія, обмін думками про результати практики, критично оцінюються недоліки в її організації та змісті, висловлюються пропозиції для врахування в майбутньому.

3. ЗМІСТОВНА СТРУКТУРА МОДУЛІВ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПРОХОДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

<i>Назва модуля</i>	<i>Види навчально-практичної діяльності студента</i>	<i>Загальна кількість балів за модуль</i>
Модуль 1. Ознайомлення з об'єктами практики	Ознайомлення зі структурою, функціональними особливостями та діяльністю підрозділів бібліотечних установ, що є об'єктами практики, вироблення навичок пошуку та обробки інформації в бібліотеці	10
	Ознайомлення з особливостями роботи з документами в архівних установах, вироблення відповідних навичок	5
	Ознайомлення зі специфікою роботи з електронними документами, вироблення навичок пошуку та обробки фахової інформації у мережі Інтернет	10
	Ознайомлення з основними вимогами до оформлення індивідуальних письмових робіт під час навчання в університеті	5
		30 балів
Модуль 2. Робота на об'єктах практики	Підготовка аналізу фахового Інтернет-ресурсу	15
	Підготовка індивідуального письмового завдання	25
		40 балів
Модуль-контроль	Оформлення звітної документації за матеріалами практики	
	Захист результатів практики	30 балів

4. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконати програму практики, відвідувати і захистити її на засіданні кафедри політології та державного управління.

Вид підсумкового контролю – **захист практики (залік)** проводиться наприкінці практики.

Практиканти повинні представити наступну документацію:

1. Перелік індивідуальної звітної документації щодо проходження практики (Додаток А).
2. Щоденник практики, в якому міститься детальний щоденний розпис видів та результатів діяльності. Щоденник підписується керівником групи практики (Додаток Б).
3. Звіт за результатами практики. Повинен містити: прізвище та ім'я студента, термін проходження практики, найменування об'єктів, кількісні та якісні показники виконаних завдань. Обов'язковий елемент – підрозділ із загальною оцінкою того, чого студенти навчилися під час практики і як вони зможуть застосувати ці знання і навички у майбутній діяльності. Обсяг – 2-3 сторінки (Додаток В).
4. Аналіз фахового Інтернет-ресурсу. Обсяг – 4-5 сторінок (Додаток Г).
5. Письмове індивідуальне завдання, оформлене згідно існуючих вимог. Обсяг – до 15 сторінок. Тематика індивідуальних завдань узгоджується з керівником на початку проходження практики (Додаток Д).

Всі документи повинні бути підписані керівником групи практики, характеристика та звіт – керівником практики від кафедри. При підготовці документів необхідно дотримуватися таких вимог: шрифт Times New Roman; кегль 14; міжрядковий інтервал 1,25; поля – зверху 2 см., зліва 2,5 см., справа 1 см., знизу 2 см.

Результати звітів практики, оцінки її підтверджуючих документів розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри політології та державного управління.

Координатор інформаційно-дослідницької практики від кафедри подає завідувачу кафедри письмовий звіт із підсумками проходження практики, зауваженнями та пропозиціями щодо вдосконалення проведення практики.

5. КРИТЕРІЙ ТА НОРМИ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ КРЕДИТНО- МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ (КМСОНП)

В умовах КМСОНП розроблена нова система оцінювання навчальних практичних досягнень студента, що відповідає вимогам ECTS.

Щодо механізмів оцінювання, то згідно структури навчальної діяльності студента у кредитно-модульній системі оцінюються всі види виконуваних робіт за їх результатами.

Підсумкові оцінки за практику формуються як за традиційною шкалою, так і за кредитно-трансферною шкалою відповідно до вимог ECTS (табл. 1).

Таблиця 1

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	4 (добре)
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	3 (задовільно)
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
0-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Підсумкова (загальна) оцінка є сумою отриманих балів поточного контролю (за модулі 70 балів) та підсумкового модуль-контролю (30 балів) з практики.

Кожний вид роботи студента оцінюється визначеною кількістю балів так, щоб сума балів за виконання завдань поточного модуля і сума балів підсумкового модуль-контролю знаходилася в межах 100 балів (100%).

Питома вага оцінки (балів) кожного з видів навчальної роботи студента визначається виходячи з їх вагомості у практичній підготовці фахівців, структури та змісту практики.

«Відмінно» - рівень A (90-100 балів). Оцінка "відмінно" виставляється тоді, коли практикант виконав на високому рівні переважно всі завдання

модулів. При цьому практикант проявив себе організованим, сумлінним, ініціативним; користувався повагою і одержав **високу оцінку** своєї діяльності від керівника групи практики і керівника практики навчального закладу, а також у визначений термін здав правильно оформлену звітну документацію.

«Добре» – рівень В (80-89 балів); рівень С (70 - 79 балів). Оцінка "добре" виставляється за виконання практикантом усіх завдань модулів на відповідному рівні. Практикант проявив себе організованим, старанним, одержав **позитивну оцінку** своєї діяльності від керівника групи практики і керівника практики навчального закладу; здав у визначений час правильно оформлену документацію.

«Задовільно» – рівень D (60-69 балів); рівень E (50-59 балів). Оцінка "задовільно" виставляється тоді, коли переважно виконані завдання модулів, але при цьому допущені певні порушення і недоліки. Практикант проявив себе як організований, але недостатньо старанний, ініціативний і самостійний; здав документацію, до якої є зауваження щодо змісту, оформлення і/або часу подання.

«Незадовільно» – рівень FX (35-49 балів). Оцінка "незадовільно" виставляється тоді, коли окремі завдання модулів виконані на незадовільному рівні. Практикант проявив себе як невідповідальний, недисциплінований. Має можливість для повторного проходження практики.

Рівень F – 34 балів і менше – без права повторного проходження практики. Практикант не виконав більшу частину завдань модуля. Повторний курс навчання.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Перелік
індивідуальної звітної документації
щодо проходження Інформаційно-дослідницької практики
студента (ки) 1 курсу
факультету історії, політології та міжнародних відносин
спеціальності 052 Політологія
Прізвище, ім'я, по батькові

№	Назва документа	К-сть стор.
1.	Щоденник інформаційно-дослідницької практики	
2.	Звіт за результатами практики	
3.	Аналіз фахового Інтернет-ресурсу	
4.	Індивідуальне письмове завдання	
	Усього сторінок	

Підпис студента-практиканта

Примітка: форма наведена в цьому додатку розглядається як титульний лист для комплекту звітної документації щодо проходження практики. Документи звітної документації підшиваються у папці в порядку, наведеному в таблиці.

Зразок титульного листа

ЩОДЕННИК

ІНФОРМАЦІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

студента (ки) 1 курсу

факультету історії, політології та міжнародних відносин

спеціальності 052 Політологія

Прізвище, ім'я, по батькові

за період з « » по « » 202 року

Керівник практики

Дата	Вид, зміст практичної діяльності студента. Самоаналіз своєї роботи, її результатів.	Зауваження та підпис керівника практики
1	2	3

На останній сторінці

Підпис практиканта

Підпис керівника практики

Примітки: До щоденника практики заноситься вся діяльність студента, пов'язана з проходженням практики. Записи мають бути якомога детальними, щоб можна було оцінити не тільки, наприклад, факт перегляду визначеного сайту, але й детальний аналіз його структури, розуміння того, яку саме інформацію розміщену на сайті можна в майбутньому використовувати студенту-політологу. Записи в щоденнику робляться по кожному виду діяльності окремо, тобто одного дня їх може бути кілька. Студент повинен вести щоденник у такий спосіб, щоб у будь-який момент практики він міг бути поданий керівнику практики для контролю та перевірки. Щоденник заводиться в електронному документі у форматі Word.

Зразок запису в щоденнику
Автор – Щаслива Вікторія Олександрівна, 107 група, 2022 рік

1	2	3
14.06.2023	1) Сьогодні відвідала настановчі збори, щодо процесу проходження практики, на яких керівники практики провели нам інструктаж щодо основних вимог проходження практики, правил поведінки та техніки безпеки на об'єктах практики та в умовах воєнного стану. Також, я дізналася до складу якої підгруп потрапила та хто саме з викладачів став моїм керівником. 2) Керівники практики продемонстрували нам зразки звітної документації за результатами практики, пояснили як дотриматися вимог оформлення документів та акцентували увагу на якості та особливостях виконання кожного із завдань. Я зрозуміла, що важливим аспектом проходження практики є дотримання графіку її проходження. 3) Керівники практики покроково пояснили нам, як саме здійснюється аналіз фахового інтернет-ресурсу, на що потрібно звернути увагу та яка саме інформація може бути корисною політологу у його майбутній діяльності. 4) Окремо нашу увагу зосередили на структурі та вимогах до оформлення письмового індивідуального завдання, пояснили чому важливо обрати тему, яка тобі цікава, та як саме збирати та опрацьовувати матеріал для подальшого написання цієї роботи.	

Зразок титульного листа
ЗВІТ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
ПРОХОДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ
студента (ки) 1 курсу
факультету історії, політології та міжнародних відносин
спеціальності 052 Політологія
Прізвище, ім'я, по батькові

Вимоги до звіту

1. Обсяг звіту не менше 2сторінок.
2. Потрібно дотримуватися технічних вимог, вказаних на сторінці 14 цієї методичної рекомендації.
3. Звіт поділяється на дві частини – формальну та творчу. У першій обов'язково має міститися така інформація:
 - a. прізвище та ім'я студента;
 - b. назва базового об'єкта, де він проходив практику;
 - c. термін проходження практики;
 - d. прізвище/посада його керівника практики;
 - e. кількісні показники результатів проходження практики.
4. Творча частина звіту готується студентом як вільний опис теми: «Чого я навчився під час практики і як я це застосую в подальшій діяльності»
5. У творчій частині звіту студент повинен шляхом самоаналізу оцінити ті знання, вміння та навички, яких він набув (чи не набув) за час проходження практики. Студент має чітко сформулювати їх прикладний характер, тобто конкретизувати як саме він може їх застосувати в подальшій навчальній та професійній діяльності.
6. У кінці документа міститься дата написання звіту, підпис студента.

*Зразок звіту за
результатами проходження інформаційно-дослідницької практики
Автор – Щаслива Вікторія Олександрівна, 107 група, 2022 рік*

**ЗВІТ
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
ПРОХОДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ
студентки 1 курсу
факультету історії, політології та міжнародних відносин
спеціальності 052 Політологія
Щасливої Вікторії Олександрівни**

Я – Щаслива Вікторія Олександрівна, студентка 1 курсу факультету історії, політології та міжнародних відносин, спеціальності «Політологія», 107 групи проходила інформаційно-дослідницьку практику з 14 по 28 червня 2022 року на кафедрі політології та державного управління. Загалом, я пройшла наступні етапи практики:

1. Відвідала настановчі збори, ініційовані керівником практики – Равлик Іриною Олександрівною.
2. Обрала тему для письмового індивідуального завдання та сайт для аналізу фахового Інтернет-ресурсу.
3. Розробила план роботи над цими завданнями.
4. Прочитала величезну кількість літератури для написання змістовного, гарно структурованого письмового індивідуального завдання.
5. Детально дослідила сайт УНЦПД.
6. Записала пророблену роботу в щоденник студента-практиканта та підготувала даний звіт за результатами проходження практики.

Написання письмового індивідуального завдання було найважчим завданням під час проходження практики, адже потрібно було знайти чимало інформації на потрібну тему («Особливості сучасних інформаційних війн»), прочитати, зробити висновки та лаконічно викласти опрацьований матеріал на аркуші паперу. Також не менш важливим було саме оформлення завдання, адже в подальшому потрібно буде робити реферати, писати курсові, бакалаврську та дипломну роботи, і цей досвід написання та оформлення документів є досить доречним. Тим більше, ми як майбутні політологи завжди будемо працювати із документацією і потрібно буде вміти гарно та правильно оформлювати та подавати інформацію.

Наступним завданням було дослідження фахового Інтернет-ресурсу. Я обрала сайт УНЦПД та детально перегляну кожний розділ та підрозділ сайту і для порівняння взяла ще декілька інших сайтів. Я зробила висновок, що надзвичайно доречним є дублювання новин двома мовами (українською та англійською) задля охоплення ширшої цільової аудиторії. Ще я помітила

наскільки сильно впливає сама структура сайту на сприйняття читача. Чим більш структурований сайт, чим більше він має відділів, тим зручніше ним користуватися. Такий формат роботи був не менш важливішим за попередній, адже потрібно вміти обирати Інтернет-ресурси, де можна знайти найбільше цінної для себе та для поставленого завдання інформації. Я більш ніж переконана, що для написання подальших робіт чи пошуку необхідної інформації за актуальною темою, обов'язково звертатимуся до сайту Українського незалежного центру політологічних досліджень.

Оформлення щоденнику практики, який я вела протягом всього часу її проходження, та написання звіту були підсумковими завданнями. Завдяки такому формату роботи я зробила висновки, чого я навчилася, досягла, а які навички мені потрібно ще розвивати, тому підсумок досягнень і недоліків є не менш значущим за всю попередню зроблену роботу. Звіт є досить корисним для перерахунку перед захистом для того, щоб згадати пророблену роботу.

Студентка-практикантка Щаслива В.О.

Керівник практики Равлик І.О.

Зразок титульного листа

Аналізу фахового Інтернет-ресурсу

(назва інтернет-ресурсу)

студента (ки) 1 курсу

факультету історії, політології та міжнародних відносин

спеціальності 052 Політологія

Прізвище, ім'я, по батькові

Вимоги до аналізу фахового Інтернет-ресурсу

1. Обсяг не менше 2 сторінок.
2. Дотримуватися технічних вимог, указаних на сторінці 14 цієї методичної рекомендації.
3. У цьому документі студент повинен розкрити наступні положення:
 - a. якій установі (особі) належить сайт і яке його основне функціональне призначення;
 - b. структура та основні розділи сайту;
 - c. яку інформацію можна знайти на веб-сайті і наскільки повно вона на ньому представлена;
 - d. наскільки зручно шукати і переглядати інформацію на сайті;
 - e. думку студента, про інформацію яка може стати в нагоді студенту-політологу під час навчання;
 - f. рекомендації щодо вдосконалення роботи аналізованого веб-сайту.
4. У кінці документа міститься дата написання аналітичної характеристики, підпис студента.

Аналіз фахового Інтернет-ресурсу
«Український незалежний центр політичних досліджень»
студентки 1 курсу
факультету історії, політології та міжнародних відносин
спеціальності 052 Політологія
Щасливої Вікторії Олександрівни

УНЦПД (Український незалежний центр політологічних досліджень) вважається аналітичним центром, який має на меті розвиток демократії та здійснення демократичних перетворень в Україні. Засновниками та членами цього центру стали студенти, які у свій час очолили «Революцію на граніті».

Перш за все, сайт існує для комунікації із громадянами України. Серед основних цілей УНЦПД можна визначити наступні: 1) розвиток демократії на всіх рівнях; 2) протидія дезінформації; 3) поширення ідеї євро-інтеграції; 4) забезпечення рівних прав як національним меншинам, так і корінним народам; 5) підтримка активного громадянського суспільства; 6) сприяння розвитку залученості людей у виборчих процесах; 7) дослідження політичних систем.

УНЦПД проводить не тільки дослідження, а й різноманітні семінари, тренінги, круглі столи, конференції щоб навчати суспільство і, водночас, підтримувати зв'язок із ним. Не менш важливим, серед діяльності цього аналітичного центру, є збір інформації, її обробка та дослідження. Проводяться як і польові, так і аналітичні спостереження за врядуванням та розвитком демократії. Український незалежний центр політологічних досліджень завжди звітує за підсумками своєї діяльності, а також надає можливість консультації, допомагає з реєстрацією громадським організаціям.

На сторінці сайту присутні наступні розділи:

1. Головна (тут є найсвіжіші новини по тематиці самого центру досліджень, партнери та геолокація УНЦПД).

2. Про нас (поділяється додатково ще на 2 підрозділи: місія, візія, цінності та проекти) у першому підрозділі відповідно розміщена інформація про «що таке УНЦПД», напрямки діяльності, чим займається ЦНЦПД. У другому є всі проекти УНЦПД, від найдавніших (від 2011 року по сьогодні) до найсучасніших.

3. Новини (доступний архів новин до 8 квітня 2016 року, що є надзвичайно зручним).

4. Публікації (поділяється додатково ще на 2 підрозділи: видання; дослідження/моніторинги/аналізи) у першому підрозділі є величезна кількість документів з 2010 року по сьогоднішній день. Величезним плюсом є

дублювання документів англійською мовою, завдяки цьому цільова аудиторія значно розширюється. У другому підрозділі наявні результати досліджень та аналітичних звітів, як українською, так і англійською мовами.

5. Вакансії (доступні вільні місця на посади. Детально прописані вимоги до кандидата, яке поле роботи, умови співпраці, необхідні документи для участі в конкурсі, можливість зв'язку та дефайни).

6. Закупівлі (оголошення різноманітних конкурсних відборів).

7. Контакти (доступні адреса УНЦПД, номер телефону, електронна пошта та покликання на Facebook-сторінку. Також є гаряча лінія).

8. Також є «Довідник громадського активіста», де розміщена вся інформація для активної молоді (про реєстрацію громадських організацій, ресурси для громадських ініціатив, свободу зібрань та розвиток громадянського суспільства). Щодо повноти викладу інформації запевняю, що все чітко, розлого розписано, ба більше – інформація спрямована й на іноземців (новини й проекти записані, як англійською, так й українською).

Сайт є надзвичайно зручним у використанні. Є розділи, підрозділи, нові та старі новини та партнерства, які можна дуже легко вибирати в панелі пересування. Також можна вбивати в пошуку потрібний рік чи ключове слово, аби швидко знайти потрібну інформацію. Всі новини та партнерства включають ілюстрації, що робить сайт ще цікавішим. Величезною перевагою є інформація, доступна англійською мовою.

Я вважаю, цей сайт є досить гарно структурованим, проте я помітила декілька прогалин. На мою думку, було би краще, якби новини виставляли частіше, а не раз на тиждень чи два. Це б створило сприятливі умови для збільшення цільової аудиторії.

Другою рекомендацією є створення другої мови сайту – англійської. Оскільки новини та проекти доступні англійською мовою, то було б доречним зробити й англомовну версію сайту, тобто, щоб була змога вибирати між українською та англійською версією.

Ще одна прогалина – це присутність центру не у всіх популярних соціальних мережах, зокрема, сторінка ЦНЦПД є тільки у Facebook. Більшість активної аудиторії там – люди віком 30+, тим самим вони обмежують свою цільову аудиторію. Тому пропоную створити сторінку в Instagram, адже молоді також цікаві дослідження та заходи, які проводить центр. Також варто врахувати, що дедалі популярнішим стає Telegram, тож можна створити телеграм-канал і по мірі можливості виставляти новини.

Дата

Підпис студента

Зразок титульного листа

Індивідуальне письмове завдання

(на тему «*назва теми*»)

студента (ки) 1 курсу факультету історії, політології та міжнародних відносин
спеціальності 052 Політологія

Прізвище, ім'я, по батькові

Вимоги до індивідуального письмового завдання

Індивідуальне письмове завдання складається з таких частин: титульна сторінка, зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел. Зміст містить повний перелік розділів, підрозділів. Вступ містить коротке викладення сучасного стану проблеми, якій присвячений індивідуальне письмове завдання, актуальність та мету даної роботи. Основна частина повинна містити розділи та підрозділи, в яких викладено основні відомості, які в повній мірі розкривають суть обраної тематики письмової роботи. Висновки містять оцінку результатів проведеної роботи, можливі галузі використання розглянутих проблем та напрями подальшої дослідження за даною тематикою. Список використаних джерел містить всі джерела інформації, які використовувалися в процесі написання роботи у порядку їх згадування в тексті.

Технічні вимоги до оформлення індивідуального письмового завдання:

1. Індивідуальне письмове завдання подається у форматі doc., редактор Microsoft Word;
2. Загальний обсяг роботи – 13-15 сторінок;
3. Шрифт Times New Roman; кегль 14; міжрядковий інтервал 1,5; поля – зверху 2 см., зліва 2,5 см., справа 1 см., знизу 2 см.;
4. Список використаних джерел в алфавітному порядку – 14 pt, шрифтом Times New Roman, кожна позиція з нового рядка – розмір 14 pt, шрифтом Times New Roman. Список використаних джерел оформлюється згідно з вимогами

Технічні вимоги до всіх документів:

шрифт Times New Roman;

кегль 14;

міжрядковий інтервал 1,5;

поля – зверху 2 см., зліва 2,5 см., справа 1 см., знизу 2 см.

ДЛЯ НОТАТОК

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Ірина Равлик
Ірина Цікул

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОХОДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-
ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПЕРШОГО
(БАКАЛАВРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 05
СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 052
ПОЛІТОЛОГІЯ (ОПП «ПОЛІТОЛОГІЯ»)**

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,62. Зам. № 39.

Виготівник: ПВКФ «Технодрук»

Свідцтво суб'єкта видавничої справи ДК №1841 від 10.06.2004 р.
58000. м. Чернівці, вул. І. Франка, 20, оф. 18, тел. (0372) 55-05-85